

Till: Socialdepartementet

Datum: 2021-11-17

Antivirala läkemedel för behandling vid covid-19 infektion

Lif vill uppmärksamma Regeringen på att det finns behov av åtgärder för att säkerställa svenska patienters tillgång till, och möjliggöra användningen av, de antivirala läkemedel för covid-19 som förväntas godkännas av den europeiska läkemedelsmyndigheten EMA under första kvartalet 2022 eller t.o.m. så tidigt som till årsskiftet 2021/2022.

Lif önskar att Regeringen agerar skyndsamt så att inköp och distribution av de orala antivirala läkemedlen mot covid-19 sker, i syfte att säkerställa en snabb och tillräcklig tillgång inom det svenska hälso- och sjukvårdssystemet.

Nedanstående har bakgrund i en dialog som Lif haft med SKR och regionerna i frågan.

Nya antivirala läkemedel

De nya orala antivirala läkemedlen syftar till att minska risken för att personer som smittats av covid-19 utvecklar svår sjukdom. Vaccination är fortsatt huvudstrategin men dessa läkemedel kommer med all sannolikhet att vara av stor betydelse för att hålla nere antalet vårdkrävande covid-19-patienter. Resultaten från de hittills rapporterade kliniska läkemedelsprövningarna indikerar att läkemedlen har god effekt under förutsättning att patienterna behandlas så snart som möjligt efter att smitta konstaterats, helst inom 5 dagar från första symtom.

Diagnostik och kommunikation

För att möjliggöra ett optimalt patientflöde kan Folkhälsomyndighetens rekommendationer för diagnostiska test för covid-19 behöva ses över. Högkvalitativa antigenester som patienten kan ta själv bör utvärderas av myndigheten som tillförlitligt underlag för förskrivning av läkemedelsbehandling. Det behöver även utarbetas riktlinjer för vilka grupper av personer som bör få tillgång till de nya antivirala läkemedlen vid diagnosticerad covid-19-sjukdom samt hur både vaccinerade och ovaccinerade personer ska informeras, exempelvis via informations- och kunskapskampanjer via 1177 och apotek, om användningen av de nya antivirala läkemedlen.

Olika sätt att tillgängliggöra de nya läkemedlen

De nya orala antivirala läkemedlen är läkemedel som under normala förhållanden ska förskrivas på recept för att patienten därefter ska få receptet expedierat på ett öppenvårdsapotek. I den rådande situationen - med en pågående pandemi och att diagnostik och läkemedel mot covid-19 i enlighet med smittskyddslagen fullt ut ska finansieras av staten - finns det omständigheter som gör att det kan finnas skäl att överväga en annan hantering än via receptförskrivning:

- Om läkemedlen ska hanteras via receptförskrivning behöver de som diagnosticeras med covid-19 och som tillhör de grupper som bör få tillgång till behandling, nås av information om hur de ska få recept utskrivna utan att det ska öka risken för smittspridning och utan att detta fördröjer tillgång till behandlingen då effekten av de antivirala läkemedlen är bättre ju tidigare i sjukdomsförloppet de ges.
- Risken för smittspridning kan minskas genom att använda sig av apotekens e-handel, speciellt i de områden där det erbjuds hemleveranser. I andra delar av landet kommer det att återstå ett behov av att smittade personer eller anhöriga hämtar ut läkemedlet som en postförsändelse eller från ett fysiskt apotek.
- Under uppbyggnaden av läkemedelsföretagens tillverkningskapacitet kan tillgången av de nya antivirala läkemedlen vara begränsad. Eftersom det är viktigt att läkemedlen intas så snart som möjligt efter diagnosticerad covid-19-sjukdom är det inte optimalt att apoteken använder sig av den så kallade 24-timmars regeln. Om läkemedlen ska hanteras genom receptförskrivning är det därför troligt att det kommer att uppstå behov av att kunna allokera läkemedlen till vissa apotek. Detta skulle dock kunna resultera i en ojämlig tillgång över landet till adekvat behandling.
- Det finns en risk för att det uppstår en privat efterfrågan på de antivirala läkemedlen i meningen att personer efterfrågar förskrivning. Det kan vara svårt att undvika sådan förskrivning och utlämnande i det normala receptflödet.

Med anledning av ovanstående ser Lif att det snabbt behöver säkerställas inköp till Sverige av de nya orala antivirala läkemedlen samt att strukturer sätts på plats som möjliggör god behandling motsvarande hanteringen av vaccinerna mot covid-19 och läkemedel mot covid-19 tidigare under pandemin.

Inköp och distribution

Lif önskar att Regeringen agerar skyndsamt så att inköp och distribution av de orala antivirala läkemedlen mot covid-19 sker, i syfte att säkerställa en snabb och tillräcklig tillgång inom det svenska hälso- och sjukvårdssystemet.

Lif ser fram emot att Regeringen och övriga relevanta parter i god samverkan säkerställer att de frågeställningar som lyfts i texten ovan hanteras skyndsamt så att patienters tillgång till behandling vid behov sker på snabbt och smittsäkert sätt.

Med vänliga hälsningar

Anders Blanck
Generalsekreterare